

Przyszłość w kulturze

Acta Universitatis Wratislaviensis No 3487

PRACE KULTUROZNAWCZE XV

Przyszłość w kulturze

Pod redakcją
Krzysztofa Łukasiewicza i Izoldy Topp

Wrocław 2013
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Rada Redakcyjna
Anna Grzegorzcyk (Poznań), Andrzej Gwóźdź (Katowice), Sławomir Magala (Rotterdam),
Roch Sulima (Warszawa), David Worthington (Dornoch)

Redaktor Serii
Stefan Bednarek

Sekretarz Redakcji
Krzysztof Łukasiewicz

Wydanie książki dofinansowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
Wrocław 2013

ISSN 0239-6661 (AUWr)
ISSN 0860-6668 (PK)
ISBN 978-83-229-3379-4

Publikacja przygotowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel./fax 71 3752507, e-mail: marketing@uwur.com.pl

Spis treści

Wprowadzenie (Stefan Bednarek)	11
Izolda Topp, <i>O przyszłości między wizją a zaangażowaniem</i>	13
Humanistyka i przyszłość	
Anna Grzegorzczuk, <i>Wskrzyszanie kultury. Nowy brewiarz humanisty</i>	21
Maria Reut, „Wyzwanie rzucone czasowi”. <i>Troska, odpowiedzialność, tożsamość</i>	39
Ewa Kosowska, <i>Przyszłość dyskursu a pamięć kulturowa</i>	53
Magdalena Matyszek-Imielińska, <i>Kultura jako zorientowane na przyszłość wyzwanie rzucone terażniejszości. O roli przyszłości w myśleniu o kulturze</i> .	63
Magdalena Zamorska, <i>Czy nauki humanistyczne mogą sprawnie i wydajnie performować?</i>	79
Michał Kasprzak, <i>Zaangażowanie i przyszłość w humanistyce nieantropocentrycznej</i>	93
Przyszłość w przeszłości	
Dariusz Czaja, <i>Przeszłość jako przyszłość. Anamnetyka Sebalda</i>	105
Adam Nobis, <i>Przyszłość przeszłości i przeszłość przyszłości. Metrologiczne wzorce wartości pieniądza</i>	121
Jacek Kowzan, <i>O przyszłości w przeszłości. Perspektywa eschatologiczna w literaturze staropolskiej</i>	135
Katarzyna Uczkiewicz, „O, my umiemy czekać...” — <i>projekt czeskiego odrodzenia narodowego w tetralogii Vladimíra Macury Ten, który bude (Ten, który będzie)</i>	149
Beata Frydryczak, <i>O zakotwiczeniu krajobrazu w kulturze</i>	161
Magdalena Barbaruk, <i>O przyszłości „Trasy Don Kichota” i krajobrazu mancyjskiego</i>	171
Zoriana Rybczyńska, <i>Dynamiczny model kultury futuryzmu ukraińskiego: „przyszłość terażniejszości” w manifestografii Mychajla Semenki</i>	187
Elżbieta Kościelak, <i>Awangarda — wizja przyszłości czy jej złudzenie? Czyli dlaczego sztuka europejska zrezygnowała z awangardy</i>	197
Taras Dubrovny, <i>Kultura ukraińska w posttotalitarnym społeczeństwie</i>	203

Przyszłość w kulturze współczesnej

Rafał Ilnicki, <i>Prędkość kultury i prędkość techniki</i>	213
Hanna Jaxa-Rožen, <i>Cyborg już nie działa. Kilka uwag o przyszłości kategorii „gender”</i>	221
Tadeusz Mincer, <i>O pewnej koncepcji „rasy przyszłości”</i>	237
Jiří Siostrzonek, <i>Současné subkultury jako možné alternativy při hledání strategie k utváření personální identity</i>	247
Katarzyna Skowronek, <i>Konstrukcje przyszłości w popularnych poradnikach psychologicznych (typu self-help)</i>	257
Małgorzata Dancewicz, <i>Estetyka i etyka performansów ORLAN jako odpowiedź na idealizację ciała w kulturze przyszłości</i>	271
Małgorzata Radkiewicz, <i>Dziwne dni — wizje przyszłości w kinie współczesnym</i>	281

Archiwum

Krzysztof Łukasiewicz, <i>Świat wartości i prognozy</i>	293
Andrzej Siciński, <i>Co nam się nie sprawdziło? Perspektywy przemian stylu życia w Polsce. Krytyka wcześniejszych założeń</i>	299
Stanisław Pietraszko, <i>Program badawczy Lubin II. Załącznik 1</i>	309

Przekłady

Richard Rogers, <i>Koniec wirtualności — metody cyfrowe</i>	313
Boris Stiepanow, <i>Pamięć o utopii. Carycyno między przeciągającą się budową i force majeure</i>	341

Sprawozdania

Przyszłość w działaniu. Wokół polityki kulturalnej

<i>Polityka kulturalna i jej przyszłość. Glosa do debaty</i> (Magdalena Pancewicz-Puchalska)	351
<i>Od event do cultivare</i> (Krzysztof Czyżewski)	359
<i>Polityka kulturalna a przyszłość w kulturze. Między uzurpacją a bezradnością</i> (Ryszard Nowak)	362
<i>Wytwarzanie, inicjowanie i animowanie kultury za nic, po nic i bez powodu</i> (Maciej Bączyk)	365
<i>Nie tylko o domach kultury</i> (Elżbieta Lencyk)	367
<i>Spotkanie z ministrem kultury i dziedzictwa narodowego Bogdanem Zdrojewskim</i> (Wrocław, 15 listopada 2012)	369

Recenzje

<i>Nadzieja radykalna, czyli postawa apofatyczna w życiu codziennym</i> (Zofia Rosińska)	383
--	-----

<i>Co się stało z przyszłością Rosji. Analizy kulturowe, socjologiczne i ekonomiczne</i> (Olga Aroniewicz)	389
<i>Co dalej z książką?</i> (Aleksandra Janus)	394
<i>Wokół obrazowości mitu w psychoanalizie</i> (Ewa Kwiatkowska)	397
<i>Latour i Heidegger. Dyskusja o frapujących powinowactwach i niezacieralnych różnicach</i> (Aleksandra Kil)	408
Streszczenia	419
Noty o autorach	433

Contents

Introduction (Stefan Bednarek)	11
Izolda Topp, <i>On the future between vision and engagement</i>	13
Humanities and future	
Anna Grzegorzczak, <i>Resurrecting cultures</i>	21
Maria Reut, “ <i>A challenge to time</i> ”. <i>Concern, responsibility, identity</i>	39
Ewa Kosowska, <i>The future of discourse vs. cultural memory</i>	53
Magdalena Matysek-Imielińska, <i>Culture as a future-oriented challenge to the present. On the role of the future in the thinking about culture</i>	63
Magdalena Zamorska, <i>Can the humanities perform efficiently and effectively?</i>	79
Michał Kasprzak, <i>Engagement and the future in non-anthropocentric humanities</i>	93
Future in the past	
Dariusz Czaja, <i>The past as the future. W.G. Sebald’s anamnestic journeys</i>	105
Adam Nobis, <i>The future of the past and the past of the future. Two ways of analysing the links between metrological models of the value of money</i>	121
Jacek Kowzan, <i>The future in the past. The eschatological perspective in the early Polish literature</i>	135
Katarzyna Uczkiewicz, “ <i>Oh, we know how to wait...</i> ”. <i>19th century project of Czech national revival in Vladimír Macura’s tetralogy Ten, který bude</i>	149
Beata Frydryczak, <i>On rooting landscape in culture</i>	161
Magdalena Barbaruk, <i>On the future of the “Don Quixote Trail” and the landscape of La Mancha</i>	171
Zoriana Rybchynska, <i>A dynamic model of culture of Ukrainian futurism: “the future of the present” in Mikhail Semenko’s manifestography</i>	187
Elżbieta Kościelak, <i>The avant-garde — a vision of the future or its illusion? Or why the European art gave up the avant-garde</i>	197
Taras Dubrovny, <i>Ukrainian culture in a post-totalitarian society</i>	203
Future in the modern culture	
Rafał Ilnicki, <i>Between calculation and chaos — supracultural nature of technology</i>	213

Hanna Jaxa-Rożen, <i>The cyborg no longer works</i>	221
Tadeusz Mincer, <i>On a certain concept of a “race of the future”</i>	237
Jiří Siostrzonek, <i>Contemporary subcultures as alternative ways of looking for individual identities</i>	247
Katarzyna Skowronek, <i>The construction of the future in popular psychological self-help books</i>	257
Małgorzata Dancewicz, <i>The aesthetics and ethics of ORLAN’s performances as a response to the idealisation of the body in the culture of the future</i>	271
Małgorzata Radkiewicz, <i>Strange Days — visions of the future in contemporary cinema</i>	281
Archives	291
Translations	311
Reports	
Future in action. About cultural politics	349
Reviews	381
Summaries	419
Notes on authors	433